

Varga Ákos tanár úr emlékére

„Kipi-kopi, hölgyek urak!”

Hányszor hallottam ezt az óra eleji köszönést a trefortos hat évem alatt! Néha reménykedően vártam, előfordult, hogy lelkesen, de legtöbbször mégis izgulva és aggódva, vajon én leszek-e az aznapi felelő a tőri órán. S ha elhangzott az óra elején a bűvös mondat: „Lukasik Zsófit kérjük a szorítóba”, akkor biztosan tudhattam, innen nincs menekvés. Ma én vagyok a soros a felelésben, s ha valami problémám van ezzel, mehetek Kádár elvtárshoz panaszra. (A történelmi hűség kedvéért, az általános iskolát már a rendszerváltás után kezdtem.)

Ákos bácsi, ahogy mindannyian hívtuk, hat évig volt az osztályfőnökünk és egyben a történelem tanárunk a Trefortban. Érdekes a névválasztás, hiszen rajta kívül az összes tanárunkat tanár úrnak és tanárnőnek szólítottuk, a hátuk mögött pedig természetesen a vezetéknevükön. (Volt nekünk Mohaynk, Kecskésünk, volt Glatz, Bozóki, Perneki és még sorolhatnám.) De Ákos bácsi a hivatalos és a személyes beszélgetéseinkben is mindig ezen az egy néven szerepelt. Mert ő egy kicsit tényleg bácsi volt. Mindig összeszedett, talán egy leheletnyit a régi világból itt maradt, egyenes hátú, enyhén magasított cipősarkas, alig érezhetően bicegő, pödrött bajuszú, kopaszodó, de megmaradt haját szigorúan hátra fésülő Ákos bácsi. A trefortos életünkben olyan állandó igazodási pont, akitől bár sokszor igyekeztünk eltávolodni, sőt mi több, elszakadni, előbb-utóbb mégis mindig visszatértünk hozzá.

„Historia est magistra vitae” – írtam fel hetedikben a tőri füzetembe. A történelem az élet tanítómestere. Ákos bácsi élete maga volt a történelem, s így hivatásának is valóban hiteles átadója volt. Az 1956-os forradalom idején fiatal fiúként a barikádokon tette kockára életét a hazájáért, s szívügyének tekintette, hogy ennek a hazaszeretetnek az érzését mindannyiunk számára átadja. Gyakran mesélte nekünk, hogy fiatal korában három hivatás vonzotta, a papi pálya, a katonaság és a tanítás. S valóban, osztályfőnökként ez a három szemlélet együtt volt jelen benne. Kicsit katonás, kicsit pásztor, és mindig tanító. Példa volt ő, még ha néha olyan is, amilyenek nem akartunk lenni, de vitathatatlanul hiteles, emberi és tiszteletre méltó. Tekintélyt parancsoló jellem, aki nem hagyta, hogy egy kis csibészkedésen túl bármelyikünk is túlságosan elkanászodjon. S ezért nem lehetünk elég hálásak neki.

Kedves, jó Ákos bácsi! S mit köszönhetünk még Neked? A természet szeretetét, rengeteg osztálykirándulást, azt, hogy álmunkból felébresztve is tudjuk, mi a tell, és főleg egy olyan osztályközösséget, amely a Te gondos válogatásodnak és hat éven át tartó odafigyelésednek volt köszönhető.

Mindezt jó lett volna valahogy elmondani Neked néhány nappal ezelőtt a húsz éves érettségi találkozónkon. Két héten múlt, hogy nem tehettem meg, nem lehetél velünk ott. Csak fentről figyeltél minket elnéző mosollyal a bajszod alatt. Ákos bácsi! Szeretnék most emiatt Kádár elvtárshoz panaszra menni. Remélem, odafönt Te ezt már megtetted.

Isten nyugosztaljon, jó Ákos bácsi, legyen Neked könnyű a föld!

Kelt 2021 augusztusában – a 2001-ben érettségizett 12. c osztály (Lukasik Zsófia)